

Botulinum toksin behandling af dynamiske rynker

Botulinum toksin

Botulinum toksin forhindrer frigivelse af signalstoffer mellem nerve og muskel, hvilket forårsager en afslapning af musklen. Stoffet er oprenset fra bakterier og har igennem 25 år været benyttet til behandling af bl.a. spastiske lammelser, patienter med udtalt svedtendens og til kosmetiske behandlinger.

Botulinum toksin til dynamiske rynker

Med botulinum toksin kan man behandle de såkaldte dynamiske rynker, dvs rynker der fremkommer ved muskelsammentrækninger i huden. Efter injektionen med botulinum toksin bliver de muskler, som folder huden, for eksempel i panden eller omkring øjnene, forhindret i at trække sig sammen, og huden glattes ud. Følesansen i det behandlede område bevares uændret.

Det er muligt at kombinere behandling med botulinum toksin med ikke permanente fillere, laser eller andre hudforyngende behandlinger.

Behandlingen

Selve behandlingen foretages ved med en meget tynd nål at indsprøjte små mængder botulinum toksin i de fine ansigts- eller halsmuskler på udvalgte steder. Effekten indtræder efter 3-8 dage og forsvinder igen efter 3-6 måneder. Herefter kan behandlingen gentages.

Hvis virkningen ikke er tilstrækkelig, eller der er uhensigtsmæssig asymmetri, kan laves en "touch up" behandling efter ca. 2 uger.

Efter behandling

Efter behandlingen er det vigtigt ikke at massere eller trykke på det behandlede område de første 4 timer, så toksinet ikke spredes til andre muskler end de tilsigtede.

Bivirkninger

Der kan optræde forbigående mindre gener i relation til injektionerne, såsom let rødme, hævelse, blå mærker og kløe. Øvrige bivirkninger er sjældne. Nogle få oplever

hovedpine de første par dage og meget sjældent ses kortvarige lette influenzalignende symptomer. Alvorlige allergiske reaktioner i form af anafylaktisk shock ses uhyre sjældent og kræver hurtig behandling. Der er ikke rapporteret nogen kendte senfølger.

For intensiv brug af botulinum toksin i flere områder af ansigtet kan medføre en fattig mimik og frarådes. Ved behandling af rynker i panden lige over øjenbrynene er der i få tilfælde hos kvinder set hængende øjenlåg, der oftest svinder over få uger og de sværeste tilfælde kan behandles med Iopidine® øjendråber. Ved behandling i underansigtet kan de mimiske muskler omkring munden lammes, således at man ikke kan fløjte eller drikke med sugerør, og intensiv behandling i panden kan sænke i forvejen lavtsiddende øjenbryn. Da virkningen af botulinum toksin aftager i løbet af 4 til 6 måneder vil de ovenfor nævnte bivirkninger svinde før eller siden indenfor denne periode.

Effekt af behandlingen

Oftest giver behandlingen en god og tydelig reduktion i de dynamiske rynker. Effekten kan dog variere fra person til person. Nogle skal have større mængder toksin end andre for effekt. Der vil være nogle få personer, som ikke er modtagelige for behandlingen, formentlig fordi de har antistoffer, der neutraliserer toksinets effekt.

Forsigtighedsregler

Behandlingen gives ikke til gravide, ammende, ved kendt allergi overfor indholdstoffer i opløsningen (botulinum toksin, humant albumin, laktose, natrium succinate), eller hvis man har visse sjældne neuromuskulære sygdomme (f. eks. myasteni). Hvis man indtager medicin af typerne aminoglykosider (mod visse infektioner), penicillamin (mod visse bindevævssygdomme), quinine (mod uro i benene eller malaria) eller kalciumblokkere (f. eks. mod forhøjet blodtryk,

hjertesmerter eller hjerterytmeforstyrrelser) kan botulinum toksin effekten forstærkes.

Information og samtykke

Efter at have gennemlæst denne skriftlige information skal man have mundtlig

information om behandlingen og mulighed for at stille spørgsmål. Man har her mulighed for at medbringe en bisidder. Efter den mundtlige information skal der være mindst 2 dages betænkningstid, før man giver sit samtykke til behandlingen.

Indholdet i dette dokument bygger på eksisterende evidens og klinisk erfaring.

Forfattere:

Merete Hædersdal (Formand, repræsentant for hospitalsafdeling)

Peter Bjerring (repræsentant for privathospitaler)

Hans Lomholt (DDO repræsentant)

Anne Danielsen (Udpeget af DDO's bestyrelse)

Claus Zachariae (repræsentant for hospitalsafdeling)

Morten Østerballe (repræsentant for hospitalsafdeling)